

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 50.—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.—
za ostalo inozemstvo .. " 60.—
V Ljubljani na dan ..
za eno leto naprej .. " 4.—
za en mesec .. " 4.—
V spravi prejemov mesečno .. 3.50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10.—
za Nemčijo celoletno .. " 12.—
za ostalo inozemstvo .. " 15.—

SLOVENEK

== Inserati ==
Enostolpna pettivrsta (38 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat .. " po 50 v
na dva- in večkrat .. " 45 v
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna pettivrsta K 1.—
Inhalja vsak dan izveniški nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neformatirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Vojno-kreditni zavod za južno vojno okrožje.

Dr. J. Hočevar.

Iz sto in sto ran krvavi vsled vojnih dogodkov gospodarstvo na Goriškem, v Istri, v Trstu, v Dalmaciji, na Kranjskem, na Koroškem, v južni Tirolski. Vojska z Italijo je opustošila cele pokrajine, uničila mesta, trge in vasi, porušila domove, razbila, onemogočila in otežila eksistenco ljudi vseh slojev, zanesla smrt in razvaline tja, kjer je prej cvetelo življenje in delo. Kar pa jeklena pest vojske ni dosegla neposredno, t. j. z obstreljevanjem, razstreljenjem, zračnim napadom itd., je dosegla vsaj posredno z navalom sovražnika, nasilno izpraznitvijo (evakuacijo) ali z omejitvijo prometnih razmer, ki so veljale za navedene dežele kot ožje vojno okrožje.

Prebivalstvo prizadetih pokrajin po ogromni večini ni v stanu iz lastne moči zaceliti si ran, ki jih jim je brez njih krivde vojska zadala, popraviti ali na novo zgraditi svoje domove in vzpostaviti svojo uničeno prejšnjo eksistenco.

Zato je vlada sklenila tem nesrečnim državljanom na dvojen način priskočiti na pomoč.

Prvič je dala namestništvom oziroma deželnim predsedništvom (oddelek za zopetno zgradbo) na razpolago primerne fondе, iz katerih dobijo poškodovanci premoženju in škodi primerne podpore, katerih ne bo treba vrniti. Z dovoljenjem ministrstva za javna dela in za poljedelstvo presegajo te podpore lahko tudi 10 tisoč kron.

Ali ta pomoč je nezadostna. Zato je vlada ustanovila tudi z ukazom finančnega ministrstva z dne 16. dec. 1917, št. 492 drž. zak., po vzorcu enakega, že od leta 1915. delujočega zavoda v Galiciji, vojno-kreditni zavod za južno vojno okrožje, ki ima sedaj svoj sedež v Celovcu, ki se pa more premestiti tudi drugam.

O tem zavodu so še danes razširjena nejasna, napačna domnevanja in mnenja, vsled česar mi ho torej dovoljeno, da podam zlasti v prid prizadetih strank nekoliko kratkih pojasnil o namenih in sredstvih tega zavoda, in o pogojih, pod katerimi daje posojila. Točna, vsestranska, natančna pojasnila dobijo stranke pri zanje pristojnem tajništvu cenzorskega kolegija našega zavoda ali pa pri ravnateljstvu zavoda.

Omenjena tajništva uradujejo, in sicer za Goriško-Gradiščansko v Gorici, via Seminario 5, za Trst z okolico ter Istro v Trstu, via del Campanile 13, za Kranjsko v Ljubljani, Poljanska cesta 2, za Koroško v Celovcu, Villacherstr. 6, za Dalmacijo v Dubrovniku in za južno Tirolsko v Bocnu, Silbergassee 5.

Namen in naloga vojnokreditnega zavoda je »s posojili omogočiti in olajšati popravilo škode, ki jo je utrpelo prebivalstvo v južnem vojnem okrožju, vsled vojnih dogodkov neposredno ali posredno«; in sicer neposredno vsled obstreljevanja, razstrelitve, zračnega napada itd., posredno pa vsled navala sovražnika, evakuacije, omejitve prometnih razmer itd.

Sredstva za to pomožno akcijo je dobil zavod od države same, ki je za sedaj v ta namen posvetila 30 milijonov kron, kateri znesek se ob potrebi poviša; lahko pa dobi nadaljna sredstva tudi iz denarnih vlog, s katerimi se udeležijo lahko tudi delniške banke in zavarovalne družbe, ki delujejo v ožjem vojnem okrožju.

Vojnokreditni zavod za južno vojno okrožje daje torej proti primerni varnosti bankovna posojila v svrhu zopetne zgradbe ali poprave poslopij, vzdrževanja obrata, izvrševanja poklica, vzdrževanja gospodarstva in poslovanja itd. hišnim posestnikom, kmetovalcem, trgovcem, obrtnikom, industrijcem, podjetjem za promet s tujci (hoteli, penziji, gostilne itd.), pripadnikom prostih poklicev (odvetniki, notarji, zdravniki, civilni tehniki itd.), občinam in občinskim zavodom, kraječnim bolniškim blagajnam, kreditnim organizacijam, distributivnim in produktivnim združenjam, zdravilišnim komisijam in prizanim

zvezam za pospeševanje tujkega prometa.

Zavod pa ne daje posojila za nabavo ali popravilo poškodovane ali uničene hišne opreme, osebne opreme, živil, sploh za porabne namene; tudi ne za plačilo davkov, zaostalih obresti, posojil ali za katerekoli spekulativne namene.

Za nabavo uničene ali poškodovane hišne in osebne opreme, rokodelskega orodja itd. daje, kakor že gori omenjeno, namestništvo ali deželna vlada primerno podporo iz dotičnega fonda.

Posojilo pri tem zavodu dobijo sploh le oni, ki so bili sami oškodovani in so že pred vojsko imeli v tem kraju dotično posestvo ali eksistenco; ne dobijo ga pa oni, ki so šele potem si nakupili ali se priselili.

Prošnje za posojilo je vložiti pismeno ali pa na zapisnik pri tajništvu krajevno pristojnega cenzorskega kolegija, torej za Goriško-Gradiščansko v Gorici, via Seminario 5, za Trst z okolico in za Istro v Trstu, via del Campanile 13, za Kranjsko v Ljubljani, Poljanska cesta 2, in za Koroško v Celovcu, Villacherstr. 6.

Dotično tajništvo predloži potem prošnjo, ko jo je kolegij cenzorjev presodil, ravnateljstvu zavoda v odločitev. Samo o prošnjah za posojilo do 5000 K odločuje kolegij cenzorjev v lastnem delokrogu.

V teh prošnjah za posojilo je navesti: a) visokost škode in kako je nastala (neposredno ali posredno); b) visokost zahtevanega posojila; c) namen, za katerega se rabi posojilo; d) premoženjske razmere; e) varnost, ki jo za posojilo nudi in f) način, kako misli posojilo vrniti.

Prošnjam je priložiti potrdilo okrajnega glavarstva o škodi, posestne liste, zemljeknjižne izvlečke, zavarovalne police ter oziroma prošnam trgovcev, obrtnikov in industrijcev mnenje trgovske in obrtne zbornice ali obrtne zadruge, prošnjam občin in občinskih zavodov predlog deželnega odbora, prošnjam podjetij za tujki promet ter zdravilišnih komisij mnenje od dežele priznane zveze za pospeševanje tujkega prometa itd.

Varnost za posojilo se daje z zastavo posestva, zastavo vrednostnih papirjev, z menicami, z odstopom vknjiženih terjatev, s poroštvom plačila zmožnih porokov, z zastavo blaga, ki ima tržno ceno in drugih sposobnih premičnin (oprava tovarne, inventar posestva itd.).

Mali trgovci in obrtniki dobijo v posebnega ozira vrednih slučajih posojilo do 5000 K tudi brez posebne varnosti.

Za posojilo občinam služi v varnost njih davčna moč, ako je pričakovati, da zmorejo plačevanje posojila z občinskimi dokladami ali drugimi dohodki.

Ako poškodovanec nikakor ne more dati nobene izmed omenjenih varnosti, njegov gospodarski obstoj pa je ogrožen, potem prevzame zanj država jamstvo za morebitni izpadek, ako je pričakovati, da bo prosilec po svojih osebnih in gospodarskih razmerah prišel v položaj, da bo posojilo svoječasno poravnal.

S tem »državnim jamstvom za izpadek«, ki ga prevzame finančno ministrstvo po predlogu ravnateljstva, bode tudi takim poškodovancem, ki niso v stanu dati nobene varnosti za posojilo, omogočeno zopet ustvariti si uničeno eksistenco. Ni dvoma, da bo finančno ministrstvo v obliki meri na ta način pomagalo zlasti najsiromašnejšim slojem zopet na noge.

Posojilo se daje ali na dolžno pismo ali pa na menice; deželnim kreditnim zavodom z vložitvijo denarja na tekoči račun, hranilnicam pa z vlogo na vložne knjižice.

Obresti so v obče nizke. V ozira vrednih slučajih se jih do največ preteka petega leta po sklepu miru z Italijo sploh odpiše. Navadno pa se določijo na 3, 4, 5 odstotkov in več.

Obresti po 3% imajo plačati: hišni posestniki, pripadniki prostih poklicev, zakupniki kmetijskih posestev od posojil za setev, zdravilišne komisije, deželne zveze za pospeševanje tujkega prometa, v gotovih slučajih tudi kreditne zadruge, slednjič, ako rabijo posojilo za investicije,

tudi trgovci, obrtniki, podjetja za promet s tujci in industrijci.

Obresti pa 4% imajo plačati: občine in občinski zavodi, okrajne bolniške blagajne in v svrhu vzdrževanja izplačevanja kuponov tudi kreditne organizacije.

Veleposesniki, veleindustrijci, industrijske delniške družbe ter kreditne organizacije (slednje le pod gotovimi pogoji) imajo plačati najmanj 5%, vsaj pa za 1/2% nad obrestno mero avstro-ogrške banke.

Ravno te obresti (1/2% nad obrestno mero avstro-ogrške banke, najmanj pa 5%) plačuje se pa od posojila za obrat (za zvišanje obratne zaloge ali za nakup obratnih sredstev, torej pri kmetovalcih n. pr. za nabavo živine, nakup gnojil, za upravne stroške itd., pri industrijcih za nakup surovin ali drugih neobhodno potrebnih materialij itd.).

V posebnega ozira vrednih slučajih pa se — kakor že omenjeno — obresti za čas do preteka petega leta po sklepu miru z Italijo sploh spregleda, za nadaljni čas pa navedene obrestne mere za posamezne poklice tudi zniža.

Posojilo se pri temu zavodu vrača po osebnih in gospodarskih razmerah prosilca, navadno pa v 15 zaporednih letnih obrokih, katerih prvi pa navadno zapade v plačilo šele po preteku petega leta po sklepu miru z Italijo.

Da se prosilce obvaruje tudi drugih stroškov, ki so drugače spojeni z najetjem posojila, je c. kr. finančno ministrstvo z naredbo ob 13. februarja 1918, št. 12.249, odredilo, da so razun menic vse listine, ki se jih izdaja povodom tega posojila (t. j. dolžna pisma, odstopna pisma, izbrisna dovoljenja, zastavna pisma, vknjižne zastavne pravice) koleka in pristojbin proste.

Iz vsega tu navedenega je torej razvidno, da vojno kreditni zavod nudi bodisi glede obrestovanja, bodisi glede vračevanja posojila toliko ugodnosti, kakor jih noben drugi zavod nuditi ne more.

V prizadetih krogih je razširjen strah, da bo tisti, ki dobi pri tem zavodu posojilo, postal politično odvisen od kake narodnosti ali stranke naše države. Tak strah ni upravičen. Odvisen bi namreč bil, ako se to sploh sme reči, od celotne države, ki pa jo tvorijo vse avstrijske narodnosti in ne kaka posamezna. Zavod daje v smislu pravil posojilo ne glede na narodnost itak dovolj nesrečnega poškodovanca in nima v nobenem oziru raznorodujočega namena.

Čuje se tudi, da se priprosto ljudstvo boji jemati posojilo in raje trpi, češ, da bo moral posojilo vrniti svoječasno morda v drugi denarni veljavi in sebi na škodo, kakor v kateri ga je prejelo. Tudi ta strah ni utemeljen. Ako res dovedejo naše velikanske obče znane finančne težave do kake preureditve, bo le-ta zadela enakovno vsakega državljana, torej tudi vsakega upnika in dolžnika in ne bo radi tega dolžnik utrpel nobene posebne škode.

Moje mnenje in prepričanje je konečno torej, da se vsak, ki je bil iz teh pokrajin po vojnih dogodkih v svojem premoženju in gospodarstvu v svojem podjetju in poklicu posredno ali neposredno poškodovan, lahko z mirno vestjo za posojilo obrne na vojnokreditni zavod.

Pristojno tajništvo kolegija cenzorjev mu bo dalo rado vsa potrebna posojila in mu bo šlo tudi pri sestavi prošnje na roklo.

Pa tudi ravnateljstvo zavoda, ki je v Celovcu, Villacherstraße 6, bo prizadejni strankam vedno rade volje postreglo pojasnili in vso potrebno pomočjo, vsako prošnjo pa, seveda v okviru določenih svojih pravil, blagohotno presojalo.

Lenin.

»Vossische Zeitung« je zadnje dni minolega tedna priobčila o Leninu dva zanimiva članka iz katerih posnemamo: Plombirani vagon, ki je 9. aprila 1917. z 32 ruskimi socialističnimi emigranti z badensko-švicarske meje nastopil preko Nemčije pot v Rusijo, bo v epiki prihodnjih časov igral morda vlogo trojanskega konja: vodja dvaintridesetih, kruto zvijačni Ulysses, bo potem Vladimir Iljič Uljanov, ki danes pod imenom Lenin izvaja, v ruski deželi največji socialni poizkus vseh časov.

Uljanovi so simbirski plemiški rodbina. Oče, gimnazijski ravnatelj, katerega se je pred 48 leti rodil njegov drugi deček, Vladimir, je postal sinova na kazensko univerzo. Tam je začel Aleksej starejši, v kroge teroristične skupine »Narodna vojska«, v kateri je nosil prevdanim Lenin, in bil določen za napad na carja Aleksandra III.; napad se je ponesrečil in Alekseja so obesili. Zapustil je mlajšemu bratu, takrat 19-letnemu Vladimirju, kot dedščino revolucionarsko ime Lenin, plamenče sovraštvo proti zatiralcem ruskega naroda in poslanstvo maščevalca. Eno človeško dobo kasneje je mogel drugi Lenin bratovemu duhu preskrbeti zadoščenje; v Jekaterinoslavu so v njegovem imenu usmrtili carja, čegar oče mu je brata poslal v smrt.

Mlajši Lenin si je v stranki kmalu ustvaril čislano ime. Bila so to mladostna leta ruske socialne demokracije, katere zgodovina se celo za poučene izgublja v megli. Prehodil je tipično pot ruskega dijak, bil z vseučilišča, kjer je poslušal pravo, relegiran in na nekem socialističnem shodu aretiran, nakar so ga l. 1897. pregnali v Sibirijo. Od tam se mu je posrečilo uiti in nastanil se je v Švici. S Plehanovom, poznejšim svojim najbitkejšim sovražnikom, je v Zenevi ustanovil »Iskro«, prvo rusko marksistično glasilo. Po malo letih je pa prišlo v ruski socialni demokraciji do velikega, še danes trajajočega razdora. Na londonskem strankinem zborovanju l. 1903. se je izvršila ločitev »bolševikov« pod Leninovim vodstvom od »menševikov«, ki so se zbirali krog Plehanova in Martova. Razlika je podobna kakor v nemški socialni demokraciji med ortodoksnimi in oportunističnimi socialisti. Dočim so hoteli menševiki (pristaši »manjšega« programa), menovati tudi »mekke«, revolucionarne sile še-le zbrati in delavske mase vzgojiti, so smatrali »trdi« ali bolševiki (pristaši »večjega programa«), da je trenotek za definitivno revolucijo že sedaj prišel. Zato že sedaj pozivljajo množice na boj in stremijo po diktaturi mas kot vladni obliki; vodstvo stranke naj se prepusti »eliti revolucionarjev«.

V Leninovi teoriji l. 1903. — menševiki so se že tedaj pritoževali nad njegovo »železno pestjo« — že najdemo temelj njegove današnje vladne prakse. Aristokratsko revolucionarno elito predstavlja danes izvršilni odbor delavskih svetov in svet ljudskih komisarjev. Da se voditelj bolševikov v pričakovanju korajšnje revolucije tedaj ni motil, so dokazali dogodki l. 1905., ki jih je porabil za vrnitev v Rusijo. Takrat je Lenin v Petrogradu prvič stopil v zvezo s Trockijem, predsednikom prvega revolucionarnega delavskega sveta; važnejše vloge pa tekem prve revolucije ni igral ter se je ob prvih znamenjih protirevolucije takoj umaknil na Finsko. Bolševiki so oktobrsko ustavo najprej pobijali in svoje poslance iz dume odpoklicali. Kasneje so pa to taktiko izpremenili in Lenin sam je kandidiral v dume, a brez uspeha. L. 1907. je šel zopet na mednarodni kongres v London, odkoder se ni več vrnil na Rusko. Najprej se je mudil v Krakovu, a začetkom vojne je moral Avstrijo zapustiti ter se je preselil v Curih. Ob tej priliki je p. edoval zanj Viktor Adler in prepričal, da ga niso zaprli. Avstrijska žandarmerija je namreč v njegovem stanovanju najdene agrarnostatistične zaznamke smatrala za izvojnene trdnjavske načrte.

Tekom svojega emigrantstva je spisal Lenin vrsto knjig (večino pod psevdonimom Vl. Ilin), ki nam ga kažejo poleg Plehanova kot najznamenitejšega znanstvenega socialista Rusije. Imenujemo naj »Agrarni program socialne demokracije v prvi ruski revoluciji 1905—1907.« »Kapitalizem v kmetijstvu Združenih držav Amerike.« »Razvoj kapitalizma v Rusiji« in modroslovno delo »Materializem in empiriokritizem.« Empiokritizem, v katerega ga je uvedel njegov prijatelj Friderik Adler, Machov učenec, odklanja kot reakcionarno.

no filozofijo, ker pospešuje vero, torej oporo buržoaznega gospodstva.

Ruska revolucija l. 1905. je bila tako kakor velika francoska revolucija, dalje narodne bune l. 1848. in pariška komuna l. 1870, kot narodno omejene vstaje — že obsojena na smrt. Toda svetovna vojna, ki zgodovino dežela neločljivo strne in razdere vse gospodarske stike, daje edino možnost, da se narodna revolucija vzmoži v mednarodno; ako je zmagala socializma edini izhod s krvjo oblitega, izmučenega človeštva — potem je zmagala ruskega socializma brez proletarske evropske revolucije nemogoča.

To je Leninov miselni spored od prve do druge ruske revolucije. Svetovna vojna je razvila v njem marksizem in fanatično vero v njegovo revolucionarno, rešilno poslanstvo, in ko mu je padec carja dal znamenje, se je vrnil v Rusijo. Revolucije so po njegovih besedah »lokomotive zgodovine«. Nemčija je najkrajša pot v Rusijo pa tudi najkrajša povratna pot do svetovne revolucije; samo tako je umeti; da je Lenin sklenil brest-litovski mir. Mož, ki je skoval besedo o »ruskem Tilsitu«, ima pred očmi analogijo iz pruske zgodovine, ki je od razkosanja države dovedla do preporoda. Ako s tem mirom okrepim eno izmed obeh dalje vojujočih se strank, mu je le na tem, da podaljša vojno, v kateri dozoreva svetovna revolucija.

Leninovo delo v prvem polletju sedanje revolucije je bilo zgolj kritično in agitatorično. Najprej je zasedel palačo baletne plesalke Kšesinskeje — bivše carjeve maitresse; njej je veljal prvi razlastilni čin v Rusiji. Tam je bil prvi glavni »boljševikov«, tam je Lenin vsak dan govoril ljudstvu. Ljudje, ki so ga takrat slišali, so se čudili, da je sploh učinkoval na mase. To je akademichen govornik, šegar govori so preobloženi z vsebino, ki oči razirajo s težko umljivimi pojmi; toda množica vrisa, ko zahteva objavo tajnih diplomatskih pogodb in prepoveduje pobratenje z Nemci na fronti v svrhu zrevolucioniranja, ko obeta konec vseh prehranjevalnih težav, kakor hitro bi se zaprlo nekaj dvanajstoric kapitalistov in ko zahteva, da se zemlja nemudoma razdeli med najpotrebnejše.

Prvi julij je videl rdečo zastavo Kerenskega na gališki fronti in rdečo zastavo Leninovo na cestah v Petrogradu; bil je istočasen poraz obeh voditeljev, dvoboj med njima je ostal torej neodločen. Dočim je ruska pehota izkrvevala pri Konjuhah, je par v naglici s fronte v Petrograd vrženih regimentov potlačilo boljševiško vstajo in istodobno je vlada objavila svojo obtožbo proti Leninu kot »nemškemu špijonu«.

Obtožba, ki se je kasneje izkazala kot nevtemeljena, ni našla poti pred sodišče, ker je Lenin raje izginil iz Petrograda. Ta čas je porabil v to, da je še enkrat teoretično preiskal naloge proletarske revolucije. Tisto poletje je napisal prvi zvezek dela »Država in revolucija«, v katerem obravnava Marksove in Engelseve nauke na podlagi zgledov prejšnjih revolucij. Temeljna misel mu je ista, kakor jo izraža predgovor komunističnemu manifestu iz l. 1872.: Delavski sloj ne more gotovega državnega stroja vzeti enostavno v posest in ga v lastne svrhe spraviti v tek. Torej, pravi Lenin dalje, se mora gotovi državni stroj razbiti in zdrobiti.

V tem, ko se je Lenin bavil z izkušnjami pariške komune l. 1871., so padli udarci pri Tarnopolu, Rigu in Oeslu; Kerenski je bil več nego zrel, da pade. Novembra 1917. je Kerenski zaključil svojo nedovršeno delo z besedami: Prijetnejše in koristnejše je, da človek izkušnje revolucije sam preživlja, nego bi pisal o njih.

Ko je bil nekoč pred leti Jaurès v francoski zbornici v vznesenih besedah slavil prehod v socializem ter so mu pristali viharo pritrdjevali, je vstal Briand in rekel: »Prosim gospoda Jaurèsa, naj svoje predloge za razlastitev prodajalnih sredstev formulira.« Tedaj je Jaurès ostal odgovor dolžan.

Lenin po novembrski revoluciji in po prevzetju vlade ljudskih komisarjev ni mogel molčati; iz vseh kotov Rusije, iz tovarnen in vasi so prihajala vprašanja, kako naj se razdeli zemlja, kako uredi posesna pravica delavcev na produkciji. Lenin je odgovoril, naj vsak delavec in kmeti svet na podlagi krajevnih razmer sam izvrši razlastitev; splošnih pravil središče dežele ne more izdati.

Na razvalinah starega centraliziranega državnega stroja naj se sedaj zgradi nova socialistična država. Leninovo delo ni niti dovršeno, niti se ne da danes v svojih posameznih delih pregledati in kritično presoditi. Zana nam je izjava o človeških pravicah in ustava ruske republike, ki sliči na revolucionarnem elementu tovarniških, delavniških in vaških svetov, ki nimajo nikake tradicije, organizacije, ki so prespecifično ruske, da bi nam nudile ka-

ko možnost primerjave. Vsaj v fizičnem oziru mogočno je delo, ki se je izvršilo za gospodarsko povzdigo Rusije z izdajo odlokov. Omenjamo nacionaliziranje bank, monopoliziranje zunanje trgovine, nacionaliziranje industrijskih panog, predela za statistične urade, izpopolnitev pošte, nacionaliziranje paroplovbe, sistemiziranje državnih nakupov (za prvi poizkus turkestanke volne), poizkus rednega državnega proračuna po vojni, ustanovitev delovnih bors, provizorično organizacijo razdelitve zemlje in ustanovitev rdeče armade. Temu moramo prišteti še in. n. z. živno kulturno podrobno delo pospeševanje duševnih interesov proletariata.

To bi bila slika Lenina in njegovega dela, ki v galeriji velikih zgodovinskih dogodkov vsekakor ne bo stala na zadnjem mestu.

Krogla, ki je zadela Ljenina, zastrupljena.

Stockholm, 2. septembra. Krogla, ki je zadela Ljenina, je očitno zastrupljena. Odlični zdravniki se trudijo, da ohranijo Leninu življenje.

Moskva, 2. septembra. (K. u.) Ljeningovo stanje je trajno resno, dasi ni nevarno. Krize pričakujejo v dveh ali treh dneh. Vsled napada so zaprli veliko osumljenec, med njimi tudi Ukrajinca, dasi so se izkazali za varnostnimi popirji. Dvema bivšima županoma v Moskvi so pregledali stanovanje. V Wišmji so zaprli škofa. V Moskvi je mirno.

Dunaj, 2. septembra. Govorice, da je Lenin umrl, so popolnoma neutemeljene. Očitno jih razširja sporazum. Pristojnemu mestu v Berlinu se je danes ponoči poročalo, da se je Ljeningovo zdravje izdatno izboljšalo.

Berlin, 2. septembra. (K. u.) Wolff poroča: Pristojno mesto nič ne ve o poročilu, ki ga je objavil Reuter, da je Lenin umrl. Tukajšnje rusko zastopništvo je dobilo danes brzojavko, da se je Ljeningovo zdravje danes izboljšalo.

Berlin, 2. septembra. Tukajšnje rusko poslanstvo je obveščeno, da se je Ljeningovo zdravje izboljšalo, ker je krepkega telesa. Kroglo so včeraj z operacijo odstranili iz vratu; bolnikovo splošno stanje se je nato izboljšalo. Upajo, da bo Ljening kmalu zdrav. Državne posle vodi prej ko slej sam. Pravega svojega namestnika nima. Njegovi sodrugji sprejemajo pri njegovih postelji njegova povelja; sam prebere vse važnejše spise in jih podpisuje. Dela do 11. ponoči.

Stockholm, 2. septembra. Finski brzojavni urad poroča, da je bil Ljening napaden v petek popoldne ob 3.

Aretacije v Petrogradu.

Berlin, 2. septembra. V noči po umoru Urickega so zaprli v Petrogradu nad 500 oseb, ki so večinoma prosvitljenci; veliko žensk je med njimi.

Rusko vojno poročilo.

Moskva, 1. septembra. (K. u.) Agencija: Na celi fronti so se bili boji z za nas ugodnim uspehom. Sovražnik se je povsod umaknil našemu pritisku. Na severni kavkaški fronti smo z boji vedno bolj napredovali. Severnozahodno od Gurmaka smo zasedli postajo Kotlubari in tri sela. Sovražnik, ki smo ga vrgli iz teh postojank, je izgubil 3 topove, 5 strojníc, nad 200.000 pušk in veliko streliva ter bojnega blaga. Na vzhodni fronti smo potisnili sovražnika proti Alabaevsku in mu vzeli ujetnike in strojnice. V kazanskem okraju so zaplenili naši oddelki na levem bregu Volge nad 10 strojníc in veliko streliva. Na severni fronti smo z uspešno bitimi boji napredovali ob Dinu.

Boji v Vladikavkazu.

Moskva, 1. septembra. (K. u.) Iz Vladikavkaza se poroča: Začetkom avgusta so napadle mesto protirevolucijske čete, katere so vodili kavkaški častniki. Po boju, ki se je trdovratno bil 11 ur, so prepodile rdeče garde protirevolucionarje.

Nastop Angležev v Rusiji.

Moskva, 1. septembra. (K. u.) »Znamja« poroča: Begunci iz Murmana poročajo, da so prepeljali Angleži večino žitnih zalog v Anglijo. V Arhangelsku sestavljajo vlado člani konstituante iz gubernij Olo-než, Perm, Volodga in Vjantka in poveljnika 12. armade Lihača. Nova vlada je razpisala posojilo 10 milijonov in naročila v Angliji ruske papirne bankovce po starem vzorcu. Angleške vojaške sile so baje slabe; pridružilo se jim je 2000 ruskih prostovolcev. Zavezniki so sklenili, da ustanove slovansko-britski bataljon; služba v njem je navezana na sledeče pogoje: Službena doba do konca vojske, stroga disciplina in angleška uniforma. Pospešujejo organizacijo armade, ker se jim še ni posrečilo, da zasedejo postajo Kotlas. Priman'kuje jim tudi živil.

Boljševiki beže iz Vladivostoka.

Amsterdam, 2. septembra. (K. u.) »Times« poroča: Naši boljševiški voditelji so ušli iz zapora v Vladivostoku. Naši od-

delki so v kazanskem okraju na levem bregu Volge ugrabili nad 10 strojníc in veliko streliva.

Nova Wilsonova poslanica.

Washington, 1. septembra. (K. u.) Predsednik Wilson je izdal povodom delavskega dne poslanico, v kateri uvodoma opozarja na posebno važnost letošnjega dne in se peča nato z vprašanjem, zakaj se vodi vojska in zakaj se vpisujejo v seznam. Wilson je nadaljeval: Prvotno se je zdelo, da se vodi vojska le v obrambo proti napadu Nemčije. Belgijo so posilili, Francijo so poplavalili. Nemčija je zopet pograbila orožje, da uresniči v Evropi v letih 1870 in 1866 sklenjene častihlepne sklepe. Jasno je, da gre za več kakor za vojsko, ki naj spremeni ravnotežje velesil v Evropi. Pokazalo se je, da je Nemčija napadla to, kar morajo svobodni močje povsod imeti: namreč pravico, da sami odločujejo o svoji usodi, da sami zahtevajo pravičnosti in prisilijo vlado, da skrbi za nie in ne za zasebne sebične koristi vladajočih slojev. Sedanja vojska je vojska vseh vojsk, katero morajo delavci podpirati. Svet ne more biti varen, življenje ljudi in narodov ni zavarovano, dokler se dopušča, da vlade in tisti, ki so premišljeni nahnili Avstrijo in Nemčijo v vojsko, vladajo usodo ljudi, kujejo zarote in zažgo požare, katerim morajo dohajljivi netiva nedolžni močje, žene in otroci. Wilson je opozarjal na važnost delavske armade, ki je ravno tako potrebna, kakor potrebujemo mož na bojišču, katere je imenoval križarje, ki se vojskujejo za velike, nesmrtno vzore, ki razsvetljejejo vsem ljudem pot do pravice, kar povzroča, da se bore z radostjo in da so nepremagljivi. Poslanica sklepa s pozivom, naj se poveti dan, ko se Američani posvečujejo veliki nalogi, da prinese lastni deželi in celemu svetu pravico in da onemogočijo mali skupini politično nadvlado nad celim svetom, da ne bo kršila svetovnega miru in da moremo reči: zanašamo se eden na drugega, ker narod je složen.

Španska brani svoje življenjske koristi.

Španski ministrski svet se je posvetoval o položaju. O posvetu se uradno poroča zelo malo; samo toliko so povedali, da so se brzojavno pritožili pri nemški vladi, ker je bil torpediran španski parnik »Casara«. Položaj torej še ni omiljen in presenečenja nikakor še niso izključena. Poročila »Agence Havas«, ki so seveda pobarvana tako, kakor ugaja ententi, trde, da bo sicer španska vlada zbrala vsa poročila, preden se bo odločila in da bo storila svojo dolžnost in varovala »življenje« Španske, dasi želi, da ostane nevtralna. Pritožbe Španske so precej podobne Wilsonovim pritožbam proti podmorski vojski, ki je privedla do vojske z Združenimi državami.

O položaju na Španskem so došla sledeča poročila:

Španski ministrski svet.

Madrid, 1. septembra. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Po zaključenem ministrskem svetu je izdal minister Dato poluradno noto, ki izjavlja, da so sklenili poslati Nemčiji brzojavno pritožbo in da so sklenili, naj se spremeni prehranjevalni komisariat v ministrstvo.

Madrid, 31. avgusta. (K. u.) »Agence Havas« javlja: Po ministrskem svetu objavljena oficijozna nota pravi: Zunanji minister bo v Cardiffu natančno poizvedoval, kako je bila torpedirana »Casara«, da more vlada skleniti primerne sklepe.

Parnik »Casara« v službi španske vlade.
Amsterdam, 31. avgusta. (K. u.) »Times« poroča iz Santanderja: Španski parnik »Casara«, ki ga je torpediral nemški podmornik, je vozil v službi španske vlade.

Dato o položaju.

Madrid, 1. septembra. (K. u.) »Agence Havas« javlja: »Liberal« je objavil izjavo, katero je podal minister Dato o položaju. Vlada se, kakor njena prednica, drži nevtralne politike. Zgodilo se ni nič, kar more spremeniti označeno vodilno smer, katero složno podpira javno mnenje v deželi. Z zaplenbo trgovinskih ladij je nameravala vlada ustanoviti ladjino plovo bvo z deželami, ki imajo pridelke, katere pogreša Španska. Ladje bodo izvažale španske pridelke: železo in premog; uvažale pa bombaž in petrolej.

Španska za vsako ceno proti oslabitvi španske trgovinske mornarice.

Madrid, 1. septembra. (K. u.) »Agence Havas« javlja: »Liberal« piše o seji španskega ministrskega sveta: O torpediranju »Casare« so se ministri dolgo časa posvetovali. Minister Dato je temeljito opisal okolnosti, v katerih se je izvedel napad. Ministri so soglašali, da mora Dato še dalje izražati trdno in dostojno stališče madridskega kabineta, da varuje

narodne koristi in da mora za vsako ceno omejiti oslabitev španske trgovinske mornarice in znižati težko škodo, ki lahko s tem doleti špansko pomorsko trgovino. Dato je predlagal, naj se zbere vsi primeri podatki, preden bo sklepal ministrski svet o končnih sklepih, ki jih bodo precej ukrenili na pozitivnih argumentih, proti katerim ne bodo mogoče upravičene pritožbe in ki bodo dokazali, da madridski kabinet, če se tudi drži v mejah nevtralnosti, nikakor ne zanemarija svoje dolžnosti, da mora čuvati življenje Španske. Ministrski svet je Dato predlog sprejel.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. Uradno:

Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. Uradno:

Bojni skupini kraljeviča Rupreta in generalnega polkovnika pl. Boehna,

Boji na predpolju so se bili na obeh straneh Lyse.

Anglež je nadaljeval na 45 kilometrov dolgi fronti med Scarpo in Sommo svoje napade. Da smo jih odbili, je zelo pripomoglo učinkovanje artiljerije na sovražne pripravljane postojanke jugozahodno od Arrasa in na obeh straneh Bapaume. Zarišča bojev so bili Hendecourt, Noreul, udrtnska polja vzhodno od Bapaume in med Rancourtom in Bouchavesnesom. Sovražnik, ki je pridobival prostor severno od Hendecourta in Cagnicourta, je bil vržen v Hendecourt nazaj. Za Noreul smo se dolgo borili, ostal je nam. Napadi oklopnih voz, ki so izbruhnili na obeh straneh Vaulxa-Vrancourta, so omagali; posadka letala letalnega oddelka štev. 258 — poročnik Schwertfeger in namestni narednik Günter — je zažgala s strojnico en oklopní voz, drugega je pa uničila z dobro vodenim topniškim ognjem. Južno od Bapaume smo odbili s težiščem proti Villersu aux Flosu namerjene sovražne napade. Severno od Somme smo ustavili sovražnika, ki je izvajal od ranega jutra sunke z močnimi silami, na črti Saily-Lois St. Pierre-Vaast in vzhodno od Bouchavesnes-Mont St. Quentin. Peronne je zasedel sovražnik.

Na obeh straneh Nesle je nadaljeval Francoz svoje napade. Po najmočnejšem bobnečem ognju je iznova skušal, da prebije v bojih tesno strneno pehote postojanko ob prekopu. Severno od železnice Nesle-Ham je izjalovil rezervni pešpolk štev. 36 pod vodstvom svojega poveljnika majorja pl. Loebekkeja vse sovražne navale; ko so se zvečer ponovili napadi, je vrgel skupno s heškimi stotnijami zopet iz črt sovražnika, ki je vdrl vanje. Poljsko topništvo, ki je planilo skupno z najprejnejšo pehoto na protisunek, je bistveno sodelovalo uspeha. Južno od železnice Nesle-Ham so Braniborci in Slezijci odbili sovražnika popolnoma iz svojih črt. Napad Francozov so omagali zvečer tudi južno od Libremonta. Sovražna pehota na obeh straneh Noyona po težkih, za njo z velikimi izgubami dne 31. avgusta bitimi boji, včeraj ni nastopala.

Med Oiso in Aisno se je omejevalo bojevanje večinoma na topovski boj. Delne sovražne napade na višini Ailette in severno od Soissons smo odbili.

Berlin, 2. septembra zvečer. Uradno: Angleški napadi med Scarpo in Sommo, jugovzhodno od Arrasa in severovzhodno od Bapaume so pridobivali tla. Rezerve so ujele sunek. Na obeh straneh Bapaume smo odbili sovražnika. Po najmočnejšem ognjenem boju so se razvili med Oiso in Aisno popoldne napadi Francozov.

pl. Ludendorff.

Politične novice.

+ Krajevni odbor S. L. S. so ustanovili v Mirni peči na Dolenjskem.

+ Jugoslovani in vlada. Z Dunaja poročajo 2. t. m.: Ministrski predsednik baron pl. Hussarek je včeraj po svojem povratku iz Budimpešte nadaljeval pogovore z voditelji strank. Načelniku Jugoslovanskega kluba dr. Korošcu je ministrski predsednik v enournem pogovoru pojasnil razloge, ki so vlado nagnili, da pritiska na skorajšnje sklicanje finančnega odseka. Prosil je dr. Korošca, naj naznani, kakšno stališče zavzemajo Jugoslovani nasproti vladnemu načrtu. Dr. Korošec je odvrnil, da zaenkrat ne more dati določenih izjav, da pa spričo neprestanih preganjanj Jugoslovancev o izpremembi opozicijskega stališča Jugoslovancev ne more biti govora.

+ Zahteve agrarcev. Tirolski deželni glavar Schrafl je označil kot glavno zahtevo agrarcev, da se vnovčevalnicam ži-

vine izplačajo premijski predjumi. Dalje se mora zagotoviti ogrska diferenca za kmetijske svrhe kronovin; cislitavska živinoreja se mora pospešiti z omejitvijo dohoda mesa za armado in z uvedbo brezmesnih tednov v Avstriji po zgledu Nemčije.

+ **Vprašanje prehrane.** 1. t. m. se je vršilo pri predsedniku skupnega prehranjevalnega odseka, gen. majorju Landwehru, posvetovanje, katerega se je vdeležil tudi ogrski minister za prehrano princ Windischgrätz ter zastopniki vohovnega armadnega poveljstva, vojnega ministrstva in sekcijski načelnik dr. Löwenstein-Ruß. Obravnavali so o izpeljavi prehranjevalnega načrta za dobo enega leta. Prejšnji dan se je vršila konferenca s hrvatskim banom.

+ **Posvetovanja pri ministrskem predsedniku.** Po pogovoru z dr. Korošcem je ministrski predsednik baron pl. Hussarek v navzočnosti notranjega ministra pl. Gayerja sprejel voditelja nemških radikalcev poslanca Pachera.

+ **O vladnih načrtih za ustavno reformo** poroča »Salzburger Volksblatt« iz dobro poučenega vira: Ponovno nastale govornice o ustavnopravnih delih temelje na polni resnici. Posebna komisija, ki jo je sestavil bivši ministrski predsednik dr. pl. Seidler, dejansko že dve leti izdeluje ustavno reformo. Začetkom letošnjega poletja so dobili voditelji strank vpogled v načrt glede smernic, ki so jih tedaj brez-pogojno odklonili in podali tudi ugovore. Že takrat začeta dela so se pod Hussarekom vneto nadaljevala, a do zaključka ni prišlo. Da se giblje načrt v smeri avtonomije, se je videlo že iz takratnih smernic. V koliko pa naj bi se ustavnopravno zagotovilo, ni bilo razvidno. Kakor znano, je imel pri izdelavi smernic svojo roko vmes tudi bivši minister Zolger; dasiravno ni bil član komisije, se vendar zdi, da je gojil s komisijo ozke stike. Vlada bo pač pazila na to, da se bodo nemške zahteve na vsak način v polni meri vpoštevale, kajti drugače bi izgubila tudi zadnjo oporo nemških strank. Seveda.

+ **Slabi upi.** Zadnje dni se je pri ministru za prehrano Paulu oglasilo odposlanstvo nemškega Volksrata. Na razne prirobe glede prehrane je minister odgovoril, da je že poučen o obstoječih zlorabah in težkočah in da je izdal stroge tozadevne odredbe. Slika, ki jo je minister Paul nato razvil, ne dovoljuje nobenih optimističnih pričakovanj, posebno ker za uspešno zasedo žetve v Avstriji ni niti pri oblastih niti v ljudstvu več potrebnih predpogojev in jih sedaj, v petem letu vojske, tudi ni mogoče ustvariti.

+ **Čehi o Hussareku.** »Venkor« piše: O novem ministrskem predsedniku se je pričakovalo, da si bo prizadeval, popraviti velike napake svojega prednika. In kaj vidimo? Baron Hussarek ne le ni ničesar izboljšal in ničesar umaknil, marveč spaja s starimi grehi neprestano nove... O čem naj s takim ministrom še razpravljamo? K večjemu moremo reči, da je njegova politika do dna zgrešena in da bo dovedla še do večjih razočaranj nego Seidlerjeva politika. V baronu Hussareku vidimo in moramo videti našega odločnega nasprotnika in tako moramo z njim tudi postopati. Njegove obljube in zagotavljanja so se izkazale kot ničeve, stari čestitki birokrat, ki se omejuje na obrabljene zvijače in prevare, se je zbudil v njem v trenutku, ko bi se bil moral izkazati kot bistroumen državnik. No — ta mož Avstrije ne bo rešil... Nasprotno: položaj bo še potemnil in svojemu nasledniku navlil na pot toliko ovir, da ne bo vedel kam z njimi. Ob takih razmerah je torej gospod baron Hussarek otvoril svoje konferenice... Kakšen uspeh bodo imele, moremo seštetati na prstih ene roke. Toda s tem, kaj bo sedaj, si ne bomo ubijali glave. To tudi ni naša skrb. Konstatiramo le fakta kot dokaz, da se nismo motili, ko smo ob upeljavi novega ministrskega predsednika niso izražali nobenih nad na kak preokret k boljšemu. Dogodki nam dajejo sedaj prav.

+ **Le nič strahu — saj zopet ni nič!** Korespondenca »Austria« piše: S češko-konservativne strani izvirajoča naznanila o izdelovanju ustavne reforme niso brez dejanskega jedra, vendar se morajo omejit na zelo skromno mero. Razloga za vzemirjenje Nemcev in Madjarov ta teoretična in programatična posvetovanja pač ne tvorijo, sicer se pa tudi — kakor se s prizadelet strani naznanja — ni dosegel nikak enoten rezultat.

+ **Skupno finančno ministrstvo.** Z Dunaja poročajo: Prihodnje dni se bodo najbrž izvršile osebnne izpremembe na visokih državnih mestih. V prvi vrsti pričakujejo imenovanje skupnega finančnega ministra. Zadnje dni se je večkrat imenovalo ime sekcijškega načelnika barona Kuh-a. »Morgen« pa poroča, da je za to mesto izbran član gosposke zbornice dr. pl. Baernreiter. Za avstrijskega finančnega ministra prihaja v poštev tudi bivši trgovinski minister dr. Urban.

+ **Avdičence pri cesarju.** Cesar je čeraj med drugimi sprejel poslanika gro-

fa Tarnowskega, poslanika grofa Pallavicinija, ogrskega trgovinskega ministra Szterenyja in generala pehote pl. Cziczercica.

+ **Graško delavstvo za sporazum med narodi.** Dne 2. septembra je imelo graško delavstvo dobro obiskan shod, na katerem je protestiralo proti povišanju cen kruha in moke in zahtevalo splošno zvišanje plač. Sprejeta je bila tudi naslednja resolucija: »Delavstvo zahteva predvsem najhitrejši konec vojske, mir na podlagi sporazuma in samoodločevanja narodov. Delavstvo se zaveda, da mora nadaljevanje vojske le poostriiti bedo in pomanjkanje in privedi do popolnega propada ljudskih mas.«

+ **Poljaki za obnovo Galicije.** Z Dunaja poročajo 2. t. m.: Nameravano sklicanje finančnega odseka je danes odpadlo iz razloga, ker voditelji Poljskega kola in Češkega svaza niso mogli priti na parlamentarne pogovore. To se pa zgodi v bližnjih dneh ter je dr. Tertl že napovedal svoj prihod. Voditelji Poljakov pritiskajo posebno na to, da se hitro začne dela za obnovo Galicije, katera so sklenili ministri, ki so se ravnokar mudili v Galiciji. Nadaljnega zavlačevanja teh del nočejo na noben način dovoliti in bo njihovo taktično stališče v jesenskem zasedanju v veliki meri odvisno od izpolnitve teh zahtev.

+ **Odseki.** Razen vojnogospodarske komisije, ki je sklicana za 10. t. m., se je sklical tudi odsek za obnovitvijo, in sicer za 12. t. m.

+ **Kulturni boj proti Čehom na Dunaju.** Z ozirom na Schumanovo poročilo v »Reichsposti«, da so Nemci na Francoskem med uplenjenimi zastavami dobili takih, ki so imele verske znake, piše »Čech«: Zgodovina češke službe božje na Dunaju je pokazala, na kako slabih nogah stoji krščanstvo Lujegejevih naslednikov. Kar je na Francoskem izvedla Briandova vlada (proti katoliški cerkvi), je »krščanski« Dunaj brez rdečice uganjal leta in let proti Čehom, brez katerih bi bil Dunaj propadla in umazana večja vas. Francozi svojo krivdo nasproti cerkvi vsaj popravlja, »krščanski« Dunaj pa pada v greh globlje in globlje in morda za pokoro niti ni več zmožen.

+ **Iz socialnodemokratske stranke na Hrvatskem.** Glavni odbor socialnodemokratske stranke pripravlja vse potrebno za sklicanje konference vseh jugoslovanskih socialističnih strank, da se ustvari podlaga za skupno delo v najaktualnejših vprašanjih za jugoslovanski narod in socialistično internacionalo. Za predsednika socialnodemokratske stranke je izvoljen V. Bukšek, tajnika Kaurič in blaginika Brudnjak. Izvolili so tudi poseben odbor, ki naj redigira izjavo, s katero bodo reagirali proti medsebojnim psovkom in razžaljenjem v listih »Napreje«, »Glas Slobode«, »Hrv. željeznica« in »Hrv. tipograf«.

+ **Mažarska nasilstva.** Zaradi prekršitve po § 302. k. z. — hujskanje narodnosti — je tožilo reško državno pravdnistvo kaplana župne cerkve na Reki dr. Juretića. Ta tožba je tudi s pravne strani zanimiva. V prijavi reške državne policije toži reško državno pravdnistvo dr. Juretića zaradi govora, govorjenega na avstrijskem ozemlju o priliki sestanka volilcev poslance prof. Spincića v Zametu. Inkriminirajo mu besede: »Hrvat ne smejo na Reki niti dihati, dočim pojejo v naših cerkvah Mažari nacionalno himno«, kakor tudi to, da so na njegovo vzpodbudo prepevali na sestanku samo srbske pesmi. Reška policija je to naznanila preko reškega poveljnika podmaršala Istvanovića na vrhovno vojno vodstvo. Ko je vrhovno armadno poveljstvo poslalo uradne spise podmaršalu Istvanoviću, jih je ta odstopil c. kr. okrajnemu glavarstvu v Voloskem kot pristojni politični oblasti. C. kr. okr. glavar Murad, ki je poslal na shod v Zametu svojega zastopnika, je poročal na to, da ni izgovoril na shodu noben niti ene besede proti monarhiji, niti so peli srbske pesmi. Kljub vsemu temu preganja naprej reško državno pravdnistvo dr. Juretića zaradi imenovanj besedi o Mažarih.

+ **Ogrski posveti.** Iz Budimpešte poročajo 2. t. m.: Pogovori grofa Andrassyja z dr. Wekerlejem in trgovinskim ministrom Szterenyjem so veljali važnim zunanjepolitičnim vprašanjem, katerih rešitve je pričakovati v najkrajšem času. Tekom pogovora so prišli v razpravo tudi načrti, ki stremijo za federalizacijo Avstrije. V vseh vprašanjih se je pokazalo popolno soglasje.

+ **Demisija poljskega ministrskega predsednika.** Varšavski listi javljajo, da namerava predložiti poljski ministrski predsednik Steczkowski demisijo.

+ **Grof Karolyi za demokracijo.** Zadnje dni se je mudil na Dunaju grof Mihael Karolyi in imel mnogostranske pogovore z dunajskimi socialnodemokratskimi politiki. Sotrudniku ogrske »Rundschau« je izjavil, da bližnja mirovna ofenziva centralnih velesilah, o kateri je govorilo vse svetovno časopisje, po njega mnenju ne bo imela uspeha, ako preje v vseh državah osrednjih velesil ne pride na vlado

demokracija. Brez demokracije bodo rekli diplomatov malo izdali.

+ **Bavarski kralj Hertlingu.** Bavarski kralj je poslal ob 75letnici kancelerju Hertlingu prisrčno brzojavko, s katero se mu zahvaljuje, ker si je pridobil za Bavarsko veliko zaslug kot zunanji minister in predsednik ministrskega sveta. »V visoki starosti in v resnem času ste sprejeli še težko breme državnega urada. Usojeno Vam bodi, da pripeljete Nemčijo do srečnega in častnega miru in ustvarite temelje veseli bodočnosti naše domovine.«

+ **Zveza med Litvo in Ukrajinu.** Iz Berlina se poroča, da bodo sklenili te dni zastopniki Litve in Ukrajine v Brestu Litovskemu tesno zvezno pogodbo.

+ **Iz Rumunije.** Kralj je podelil pred-sankcijo amnestijski postavi. Spolnjeni so s tem vsi predpogoji, da se mirovna pogodba potrdi. Iz Rumunije se poroča, da je rumunski kralj prej ko slej v oblasti entente. Bernhardt pravi v »Vossische Zeitung«, da so storili največjo napako, ker niso odstavili rumunskega kralja in kraljice.

Dnevne novice.

— **Obletnica papeževega kronanja.** Danes, 3. septembra, se po celi katoliški Cerкви obhaja pri maši spomin na slovesno kronanje sedanjega Svetega Očeta papeža Benedikta XV. Slovesna obletnica, ki je odslej zapovedana za celo Cerkev, se bo obhajala za ljudstvo prihodnje nedelje, dne 8. septembra s primernim cerkvenim govorom, slovesno sv. mašo in zahvalno pesmijo. Ta slovesnost se bo odslej obhajala po vseh katoliških župnijah vsako leto. Prav je tako. Če praznujemo rojstne in godovne dni svetnih vladarjev, če ob obletnicah, ko so nastopili vlado, molimo zanje, da jih božja vsemočnost varuje in nas usliši na dan, ko kličemo k Njemu, koliko bolj potrebno je, da dvignemo ta dan svoja srca in svoje roke kvišku in prosimo, naj Vsemočestni Svetega Očeta ohranja in osrečuje na zemlji in ga ne da v roke njegovih sovražnikov. Ta dan se vse želje celega sveta, ne le katoliškega, zlivajo v eno željo: naj bi beseda tega velikega glasnika miru našla odprta srca teh, ki je njih rokam izročena usoda narodov, naj njega neprestana misel, njegaj neutrudni napor za sporazumen in vsem narodom pravičen mir čimprej doseže popolno uspešitev, naj to največje, najveličastnejše in najbolj nesebično, slavno, od vseh jezikov in s čutečim srcem blagrovano delo kmalu, kmalu krona uspeh, kakršnega more v današnjih zmedah samo Tisti nakloniti, ki si je Benedikta izbral za svojega namestnika na zemlji. In takrat mu bodo vsi rodovi zemlje v globoki hvaležnosti klicali: Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!

— **Za občni zbor Slov. krščansko socialne zveze in Slovenske Straže** opozarjamo naša izobraževalna in prosvetna društva, dalje podružnice Slov. Straže, naj pošljejo gotovo svoje zastopnike, ker se bo vršilo dopoldan najvažnejše delo, namreč posvetovanja v odsekih, zato prosimo, da bi vsi — če le možno — prišli že jutraj. Spored naj prinese vsakdo s sabo, da bo vedel, kje in kdaj se bodo vršili posamezni odsekovi posveti. Kdor bi ne imel sporeda, naj se oglasi v pisarni S. L. S., kjer ga lahko dobi.

— **Poročil se je v Celju starešina in bivši predsednik »Zare«** prof. Ivan Dornik z gđc. Emico Kušec. Čestitamo!

— **Novo sv. mašo** bo pel dne 8. t. m. v St. Jurju pri Grosupljem g. Jože Oven. Cerkevni govor bo imel domači župnik g. Janez Debalak. V St. Jurju že 18 let ni bilo nove maše.

— **Radovljica.** Dne 2. septembra se je na Brezjah poročil g. dr. Matej Justin, c. kr. polkovni zdravnik, doma iz Hraš, z gosposodič Amalijo Bulovec iz Radovljice. Poročenca sta med sv. mašo prejela sv. obhajilo — pač v najlepši zgled domačinom. Odličnemu zakonskemu paru iskreno čestitamo!

— **Spodnja Idrija.** Pretekli četrtek, 29. t. m. je strašno razgrajala nevihta po naši fari. Okolu enajste ure zvečer pa je udarila strela v hišo posestnika Janeza Lapajne iz Krnic štev. 7 ter ubila njegovega tridesetletnega sina Blaža, ki je spal na klopi pri oknu. Bil je takoj mrtev. — Pred kratkim se je vrnil z bojišča kot invalid, sedaj ga je pa tako naglo ugrabila smrt. Na poslopju je strela napravila le malo škode, ni je pa užgala, ker je krita z eternitom.

— **V občini Mošnje** so nastavili novo stražo zavoljo več manjših in par večjih tatvin.

— **Prememba posesti.** Poroča se nam, da je kupil kamniško Kneippovo zdravilišče gosp. Karel Pollak, veletovarnar iz Ljubljane. Kupil je tudi znan Keckelovo pristanišče v Kamniku in vilo »Theresienheim«.

Ljubljanske novice.

Ij Skupno posvetovanje ljubljanskih slovenskih krščansko socialnih nepolitičnih izobraževalnih društev bo jutri v sredo dne 4. septembra ob 8. uri zvečer v prostorih tajništva S. L. S., Katoliška tiskarna, II. nadstropje. — Zastopniki društev in prijatelji naše prosvetne organizacije se vabijo k polnoštevitemu obisku. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Ij Vpokojeno učiteljstvo ima v petek, dne 6. septembra ob 4. uri popoldne v telovadnici II. mestne šole važen sestanek. Vsakdo naj prinese s seboj toliko kron, kolikor ima družinskih članov ter kavine karte. — Puncih.

Ij Poročila sta se 26. m. m. orožniški namesniti stražmojster g. Alojzij Kavalari pri XII. orožniškem poveljstvu v Ljubljani, zdaj v Srbiji, z gospico Hermino Tobola iz Seletič, Češko.

Ij Deželno društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani vabi na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 8. septembra t. l. ob 2. uri popoldne v vrtnem salonu restavracije pri Novem svetu na Marju Terzije vesti. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Sklepanje o resoluciji, zadeva-joči 5 odstotni povišek provizije kot vojno pomoč za čas vojne. 3. Slučajnosti v korist društva. Ker se vrše istega dne v vseh večjih mestih enaki shodi z istim dnevnim redom, je dolžnost, da se ga vsi gg. trafikanti in trafikantje v lastnem interesu zanesljivo udeležijo.

Ij Usmiljenim srcem priporočamo družino, katere stariši so bolni in nesposobni za vsako delo, pet otročičev je pa še majhnih, lačnih in brez obleke. Podpore nimajo od nikoder. Darila sprejema naše uredništvo.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Gregorčič, delavčeva žena, 29 let. — Viktor Vittori, uradnikov sin, 17 let. — Oskar Flajs, sin trgovke, 17 let. — Marija Jamšek, učiteljica, 69 let. — Ivan Podlogar, posestnikov sin, 30 ur. — Andrej Zupančič, delavec, 57 let. — Marija Alič, služkinja, 61 let. — Marija Rozman, zasebnica, 72 let. — Leopold Petras, zavarovalni uradnik v p., 92 let. — Marija Lončar, kleparjeva žena, 38 let. — Fran Možina, zasebnik, 85 let.

Ij Z ljubljanske fronte. Armadna skupina vojvoda Šušteršič in pribočnik Lampe. Zanimivo vojno poročilo, katero smo obljubili, moramo zadržati odložiti, ker še nismo zmagali. Spruščamo se v dobre kupčije. Kdor ima kaj naprodaj, naj ponudi naši Centrali, ki se je v bojnem meteu izkristalizirala v jako fino in dobičkasno podjetje. Bo treba še prizidka. Zmaga bo na vsak način naša, da bi le dotlej bogu Merkurju na Urbančevi trdnjavi morda ne omagala roka. Sklenili smo, da pošljemo poveljnika samega, da jo podpira. To se bo zgodilo, kakor hitro se bo poveljnik vrnil iz nevtralnega teritorija, kamor je odšel po sveže moči. Položaj na bojišču ni resen, naše čete smo morali zopet nekoliko potegniti nazaj, zelo neprijetne so posebno pšice s Kamna; sicer pa nobenih posebnih dogodkov. Pot do naše vojne blagajne vodi le čez naša trupa in do prihodnjih volitev sovražnika nikakor ne pustimo v naše lepo zagrajeno zelje. — Armadna skupina Pflanzmacher-Ateman. S trepetom pričakujemo, da se te dni Tisza zopet vrne z bojišča mimo Chemin-de-Fer-a ob Bleiweisovi cesti domov na Ogrsko. Čisto jasno smo namreč raz potresne opazovalnice na realki razločili signale, ki jih je sovražnik dajal z lučjo od italijanske fronte naprej v Budimpešto. Ljubljancanom svetujemo, naj prihodnje dni nikar ne hodijo brez oklopnih suknjičev mimo železnice. Ko bo reč srečno prestana, bi najraje dali zvoniti »Viktorijo«, pa nimamo tozadevne vpliva. Poskrbeli pa smo, da se godci tačas naučijo znano vojno himno: »Kein Brrot, kein Mehl, kein Rrrrauchtak, Černin itd., itd.« — Armadna skupina Pogachnik. Naša reč gre naprej. Našega kordona sovražnik ne more prebiti. Mirno pričakujemo razvoja stvari. Naše krajevne organizacije se širijo in ujamejo dan za dnevom mnogo prijateljskih ujetnikov. Tujcem, katerim bi morda ogrodejo na naši katedrali padlo v oči, vljudno sporočamo, da jo ne popravljamo radi sovražnikovega bombardiranja, ampak iz vzrokov, ki so nastali popolnoma brez vsakega sovražnikovega vplivanja. — Z ostalih bojišč nič novega, posebno dolgočasen in brez inicijative pa je še boj proti pomanjkanju stanovanj in boj proti pomanjkanju v splošnem. — Z limanicami, ki so jih nastavili morostarski ciparji, se je dosegel lep uspeh. Poroča se nam, da je te dni z velikim hrúščem in trúščem priletel nad morost sovražni letalec, ki je očividno nameraval z zažigalnimi bombami sežgati šoto. Toda doletela ga je žalostna usoda. Ujel se je na limanice, ki jih je zelo spretno nastavljal priznani limaničar Marenkatov Franc. Ko so pripravljene patrule pribežale, da bi prijele letalca, so našle na limanicah velikega skobca, katerega so internirale.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Medvode. Oglasite se osebno, ali pa javite Vaše ime uredništvu. Nujno!

Aprovizacija.

a Oddaja mesa. Ker se vsled nemarnosti železnice uprave ni mogla živina pravočasno dostaviti v Ljubljano, ker stoji že nad 24 ur na predkolodvoru v Šiški, ne bodo oddajali jutri v sredo 4. t. m. mesariji mesa, temveč šele v četrtek v določenih urah.

a Pripadniki ubožne akcije. Vsi begunci iz Trsta, Reke, Istre in Dalmacije, ki bivajo v Ljubljani in so pripadniki ubožne akcije (razredov A, B, C, D in uradniških kategorij), se morajo zglasiti na aprovizacijskem uradu, Poljanska cesta št. 13/1. Kdor se tekom tega tedna do vstevši sobote 7. t. m. ne bo zglasil, se bo njegova izkaznica razveljavila. S seboj mora prinesiti izkaznico ubožne akcije. Ker se posebnih povabil ne bo razpošiljalo, naj se stranke brezpogojno same javijo, ker bi drugače za posledice same odgovarale.

a Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 4. t. m. od 7. do 9. ure zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

a Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1500. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 1500 prejmejo goveje meso v sredo dne 4. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: Od 1. do pol 2. ure št. 1 do 150, od pol 2. do 2. ure št. 151 do 300, od 2. do pol 3. ure št. 301 do 450, od pol 3. do 3. ure št. 451 do 600, od 3. do pol 4. ure št. 601 do 750, od pol 4. do 4. ure št.

751 do 900, od 4. do pol 5. ure št. 901 do 1050, od pol 5. do 5. ure št. 1051 do 1200, od 5. do pol 6. ure št. 1201 do 1350, od pol 6. do 6. ure št. 1351 do 1500. Kilogram stane 2 K 80 v. ter dobi stranka za vsako osebo 10 dkg mesa. Stranke naj pripravijo drobšč.

Zgubljeno - najdeno.

Zgubil je vojak včeraj popoldne od Dunajske ceste proti Narodnemu domu zlat poročni prstan. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi policijskemu ravateljstvu.

Kmečko posestvo

v kranjskogorškem sednem okraju, blizu železnice se pod ugodnimi pogoji proda. Posedstvo obsega iz hiše, gospodarskega poslopja, male hišice in okroglo 80 oralo zemljišče in gozdov. Vse je arondirano, in se nahaja pri posestvu vse potrebno orodje, 7 glav goveje živine, 6 preštev, konj in 4 jarc. — Proda se samo slovanskim kupcem! — Pojasnila daje po naročilu stranke POSOJILNICA v Radovljici.

Kupita se dve pisalni mizi.

Ponudbe na dobrodelno pisarno, Ljubljana, Poljanska cesta št. 4. Alojz Šček

Več vagonov živega apna

ima naprodaj Valentin URBANČIČ, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1. — Oddajajo se samo celi vagoni! —

Kupim dobro ohranjene vinske sode iz hrastovega lesa. Ponudbe na nasl. Ljubljana, poštni predal 145.

Iščem inštruktorja ali inštruktorico za podučevanje poljskega jezika za takoj. — Predstaviti se je: Sodna ul. 11/II. desno od 1—2 ure.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, bi-rete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelček za paramente 2712

Jožefovega društva v Celovcu.

Po celi Jugoslaviji naj se pije toistovrsta slatina in novi

Silva urelec

Pošta: GUŠTANJ. Tam se naroči tudi fino belo, rdeče in črno vino ter žganje in sadni mošt

PRODA SE močan in lepo prenovljen louski voz (brek) s tapciranimi sedeži in naslonjali ob straneh. Prostoren je za deset oseb. — IOSIP ZELENČ, VRHNIKA. 3104

—: Le z bakreno prevlakom —:

elektromotorji

za enakomerni in izmenični tok. Ves inštalacijski in prenosni material. Odpiralci toka (Anlasser) in priklonni regulatorji točno in najceneje.

3112 Ponudbe daje brezplačno BRUNO SMUTNY, Gradac, Wiedengasse 56.

Pošten mladenič išče službe kot oskrbnik ali hišnik

Razume se na vsa hišna in gospodarska dela. Vešč je tudi vrtnarstva. Cenj. ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod: »Priden in pošten« 3143.

Prodajalica

feli premeniti službo. Veščja je slovenskega in nemškega jezika, v trgovini mehanega blaga, stara 22 let. Gre najrajši na deželo. Nastop 15. septembra. Izve se v upravništvu »Slovenca« pod: »Prodajalica« 3140.

Vreče na debelo Soilo o štrénah

kupi v vsaki množini »Weingarten«, Dunaj VII., Kaiserstrasse 90. 3087

Edina slovenska veletrgovina ametnega cvetja in pogrebniht potreščin

Anton Z. Finžgar VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, roge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

švoji k svojim! :: Svoji k svojim!

KUPUJEM vsako količino

brinjevih jagod

Distilerija in rafinerija 2977 VLADIMIR ARKO :: ZAGREB.

Želim kupiti še dobro ohranjeno sobno opravo

z dvema posteljama. Plačam po dogovoru. — Pismene ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod št. 3077.

Vrtnarski učenec

SE SPREJME TAKOJ pri AL. Korsika, Ljubljana, Bleiweisova cesta (Vrtača) 3. Pogoji se izvedo pri lastniku. 3052

V večjo trgovino na deželi se sprejme izurjena

kontoristinja

ki je veščja knjigovodstva, ter ima veselje tudi do trgovine. Ozira se samo na prvostvno moč. Nastop lahko takoj, proti dobri plači in celi oskrbi v hiši. Ponudbe: na upravo tega lista pod št. 3131.

Kupim dobro ohranjeno

zelo. Del plače v živilih. — Ponudbe na upravo tega lista pod št. 3382.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobliva se v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Apotheke »zur Hoffnung« Pees 16, Ogrsko: Lekarna »pri upanju«: Ljubljani: drožeriji Ant. Kanc in B. Čvančara

Duhovnik v pokoju išče

služabnice za majhno gospodinjstvo, kuhinjo in postrežbo. — Zahteva se primerna starost in gotova spravevala o usposobljenosti v vsakem oziru. — Služba na deželi. — Prehrana zagotovljena. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 3133

2 dijaka

se sprejmeta na stanovanje. Kje izve se pri Battestin, Hradeckega vas 64.

16 let stara

deklica

poštenih staršev večja slovenskega in nemškega jezika, bi rada vstopila v kako trgovino v pouk. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3128

VIŠJI URADNIK išče pošteno žensko

ki bi mu samostojno vodila gospodinjstvo. — Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3169.

Sprejme se za takoj pridno in pošteno

DEKLE

za vsa domača opravila proti dobri plači. — Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3171.

ŠIVILJA

na dom se sprejme takoj. Ljubljana, Sv. Petra nasip 49, pritličje.

Vinski sodi

okoli 400 hektolitrov, na prodaj. MARTELANZ, Metelkova ul. 19.

V NAJEM SE ODDA 7 velikih prostorov

za pisarniške svrhe posebno pripravi, na Cesarja Jožefa trgu št. 10, II. nadstropje.

Prodajo se:

Železne postelje, slamnice, žimnice, odeje, podglavniki, omare, posoda, mize, stoli, glasovir, bilard, pisalni stroji.

Ljubljana, Cesarja Jožefa trg št. 10.

od 16. do 20. septembra vsak dan od 9. dopoldne do 4. ure popoldne.

Iščem vzgojiteljico k dvema deklicama (9 in 3 leta), dvema dečkoma (5 let), ki bi tudi pri lahkkih hišnih delih pomagala ozir. šivanju itd. Zahtevam pa predvsem popolno znanje v podučevanju nemščine, slovenščine in glasovirja za 9 letno deklico. Dobra hrana, stanovanje in perilo v hiši, vstop takoj. Ponudbe s sliko in zahtevo plače na gospo Marijano Komes, Laški trg, Spodnje štajersko. — Istotam se sprejme dekle k otrokom, ki zna šivati in ima ljubezen do otrok. 3113

Dr. Matej Justin

c. in kr. polkovni zdravnik

Malka Justin roj. Bulovec

poročena

Lesce

2. septembra 1918

Radovljica

Usnjeni črevlji za strapac

iz usnja, z okovanimi lesenimi podplati zelo trpežni,

velikost št. 30—34 35—39 40—46

Cena kron: 26'80 29'52 33'84

Iz močnega, izbornega govejega usnja, gornji del sestavljen iz več delov, lesenih podplati z usnjenimi varovalci podplatov zelo trpežni,

velikost št. 26—29 30—34 35—38 39—45

Cena kron: 27'36 32'62 36'— 39'60

Vložek iz celuloz. blaga za plahte

s širokim usnjenim obšivom, lesenimi podplati, z usnjenimi varovalci podplatov,

velikost št. 30—34 35—39 40—45

Cena kron: 23'20 27'60 28'10 3137

Visoki damski čevlji

iz bombaževine z usnjenim obšivom in usnjenimi podplati. —

Cena 110 kron. Ako ne uga, denar nazaj. Poštnina in zavojnina posebej. Zamenja dovoljena. Vzorčni zavoj le po povzetju.

B. GOTTFRIED, izvoz čevljev DUNAJ, IV., Wiedner-Gürtel 50, odd. 15.

Trgovski učni in vzgojevalni zavod v Ljubljani.

Šola vnanja in notranja se v bodočem šolskem letu ne otvori.

Arthur Mahr, ravnatelj.

Došle so zopet Mlatilnice

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnike, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepeljne, slamosnice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane in plugje itd. iz največ tovarn zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.

Franc Hiti, zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko za logo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov pripravnih za vsako mletov

Slovensko Planinsko Društvo naznanja, da je dne 29. avgusta t. l. preminil njegov velikodušni dobrotnik, gospod

Franc Steinbauer,

abs. pravnik in hišni posestnik v Kranju.

Prerana smrt je doletela idealnega mladeniča — ena se mu je želja izpolnila: V zemlji domači da truplo leži.

SLOVENSKA MATICA V LJUBLJANI NAZNAJJA ZALOSTNO VEST, DA JE NJEN VELEZASLUŽNI BIVŠI VEČLETNI TAJNIK, GOSPOD

FRAN PODKRAJŠEK

DNE 31. AVGUSTA 1918 UMRL.

VRLEMU, ZAVEDNEMU IN ZVESTEMU RODO-LJUBU BODI OHRANJEN TRAJEN IN ČASTEN SPOMIN!

V LJUBLJANI, DNE 2. SEPTEMBRA 1918.

3164

Potrjim srcem javljamo pretužno vest, da je naš preljubljeni sinček oziroma bratec

Tonček

v starosti 5 in pol let dne 2. septembra 1918 po kratki mučni bolezni izdihnil svojo blago dušico.

Pogreb se vrši v sredo dne 4. septembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Škofja ulica št. 8.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi sv. Petra. Ljubljana, dne 2. septembra 1918.

Anton in Ana Salmič, starši.

Slava, Mici in Anica, sestrice.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni, sin, oziroma brat, gospod

Oskar Flajs

dne 31. avgusta t. l. po dolgi mučni bolezni, po prejemu sv. zakramentov mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši dne 3. septembra iz deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Soča pri Bovcu, dne 1. septembra 1918.

Ana Flajs, mama.

Andrej Flajs, c. kr. poročnik v rez., Mirko, Stanko, Franci, bratje.

Klotilda, Anica, Mimi, sestre.

3165